

Гайдаєнко Ольга

к.е.н.,доцент

Одеський національний економічний університет

Решетник Олена

студентка, фінансово-економічний факультет

Одеський національний економічний університет

КОМПЛЕКСНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

Проаналізовано можливі варіанти поєднання різних типів політик управління оборотними активами та джерелами їх фінансування з точки зору їх впливу на критерії оцінки діяльності підприємства.

***Ключові слова :** оборотні активи, джерела фінансування, типи політики управління.*

В сучасних кризових умовах для кожного підприємства стає пріоритетним оптимізація умов господарювання, одним з основних напрямів якої є безпосередньо підвищення ефективності управління активами та пасивами підприємства. Досягнення стратегічних цілей підприємства також значно залежить від обгрунтованого вибору оптимального варіанту комплексної політики управління оборотними активами підприємства та джерелами їх.

Окремі аспекти управління поточними активами та джерелами їх фінансування в рамках короткострокової фінансової політики підприємства розглянуті в працях І.А. Бланка, І.Л. Биковнікова, В.В. Ковальова, В.Г. Когдатенко, М.В. Мельник, Е.С. Стоянової, І.Б. Ромашової, Е.Н. Шохіна та інших авторів, але існують деякі розбіжності, суперечливі з приводу критеріїв

оцінки і ознак різних моделей управління оборотними активами та джерелами їх фінансування, а також фінансових наслідків їх застосування [1].

Метою даного дослідження є розробка рекомендацій з приводу оптимізації вибору комплексної політики оперативного управління оборотними активами та джерелами їх фінансування, зокрема на підприємстві ПАТ «Київський мотоциклетний завод».

Дослідження структури та складу активів та пасивів дозволяє дати характеристику основним гілкам майнового комплексу підприємства та джерел їх формування, оцінити їх якісні та кількісні показники. Як відомо, активи підприємства поділяються на основні (важколіквідні): земля, будівлі, споруди, обладнання, нематеріальні активи, інші основні засоби і вкладення) та оборотні. У свою чергу, оборотні активи діляться, залежно від здатності більш-менш легко перетворюватися на гроші, на повільноліквідні (запаси готової продукції, сировини і матеріалів), швидколіквідні (дебіторська заборгованість, кошти у розрахунках) і високоліквідні (грошові кошти і короткострокові фінансові інвестиції). Джерела формування оборотного капіталу також розглядаються в рамках політики управління оборотним капіталом, оскільки компетентний вибір відповідного джерела фінансування дозволить максимізувати ефект фінансового важеля при дотриманні необхідного рівня фінансової стійкості. Залежно від джерел формування оборотні кошти поділяються на 3 групи :

1) власні, тобто отримані від засновників в момент утворення підприємства або сформовані з власної виручки;

2) позикові, тобто отримані на зворотній основі від банку або інших підприємств у формі комерційного кредиту (до цієї ж групи належать всі види простроченої кредиторської заборгованості підприємства - по заробітній платі, перед бюджетом, позабюджетними фондами тощо);

3) залучені (стійкі пасиви) - тимчасово вільні кошти іншого призначення, використовувані для поповнення оборотного капіталу, наприклад, заборгованість бюджету і позабюджетним фондам по платежах, нарахування яких відбувається завчасно, заборгованість замовникам за авансами тощо.

Комплексна політика управління включає в себе управління поточними активами і поточними пасивами підприємства й зводиться до вирішення наступних завдань [2] :

- забезпечення наявності власних оборотних коштів;
- прискорення оборотності оборотних коштів підприємства;
- вибір найбільш прийнятної для підприємства типу політики

комплексного оперативного управління поточними активами та пасивами .

Отже, розглянемо методику визначення типів політики управління поточними активами та джерелами їх фінансування на прикладі аналізу річної звітності ПАТ «Київський мотоциклетний завод» (таблиця 1).

Таблиця 1

Визначення типів політики управління поточними активами та джерелами їх фінансування на ПАТ «Київський мотоциклетний завод»[3]

Найменування показника	01.01.2013	01.01.2014	Зміна за рік
1. Виручка від продажу, тис.грн.	7767	4838	-2929
2. Чистий прибуток, тис.грн.	98	101	3
3. Поточні активи, тис.грн.	9657	11612	1955
4. Основні активи, тис.грн.	21588	26269	4681
5. Загальна сума активів, тис.грн.	31245	37943	6698
6. Власний капітал, тис.грн.	17693	22080	4387
7. Короткостроковий кредит, тис.грн.	4110	1874	-2236
8. Питома вага поточних активів в загальній сумі всіх активів, %	30,9	30,6	-0,3
9. Економічна рентабельність активів, % (2/5)	0,31	0,26	-0.05
10. Період оборотності оборотних коштів, оборотів (1/5)	0,8	0.42	-0.12
11. Власні оборотні кошти, тис.грн.	-3895	-4189	-294
12. Питома вага короткострокових кредитів в загальній сумі всіх пасивів, %	13,15	4,5	-8,65
13. Тип політики управління поточними активами	консервативна	консервативна	X
14. Тип політики управління поточними пасивами	консервативна	консервативна	X

Дане підприємство всіляко стримує зростання поточних активів, намагаючись мінімізувати їх (питома вага поточних активів у загальній сумі

всіх активів низька, а період оборотності оборотних коштів короткий) - це ознака консервативної політики управління поточними активами. Така політика підприємства справедлива за умови суворої економії майже на всьому. Консервативна політика управління поточними активами забезпечує високу економічну рентабельність активів, проте несе в собі надмірний ризик виникнення технічної неплатоспроможності через найменшу заминку або помилку в розрахунках, що призведе до ресинхронізації термінів надходжень і виплат підприємства. Спостерігається низька питома вага короткострокового кредиту в загальній сумі всіх пасивів підприємства. Як стабільні, так і нестабільні активи при цьому фінансуються в основному за рахунок постійних пасивів (власних коштів та довгострокових кредитів та запозичень). Це є ознакою консервативної політики управління поточними пасивами. Для вибору оптимального поєднання типів політики управління активами та пасивами, необхідно скористатися матрицею (таблиця 2). Консервативній політиці управління поточними активами може відповідати консервативна та помірна політика управління поточними пасивами. В нашому випадку, спостерігається консервативна ПКУ.

Таблиця 2

Матриця вибору політики комплексного управління поточними активами та пасивами [4]

Політика управління поточними пасивами	Політика управління поточними активами		
	<i>Консервативна</i>	<i>Помірна</i>	<i>Агресивна</i>
1	2	3	4
<i>Агресивна</i>	не поєднується	помірна ПКУ	агресивна ПКУ
<i>Помірна</i>	помірна ПКУ	помірна ПКУ	помірна ПКУ
<i>Консервативна</i>	консервативна ПКУ	помірна ПКУ	не поєднується

Можна порекомендувати змінити політику управління поточними пасивами з консервативної на помірну, що дозволить використовувати помірну політику комплексного управління. Для цього варто знизити частку власних

коштів та довгострокових запозичень в загальній сумі фінансових ресурсів. Ця зміна не призведе до значному зниженню фінансової стійкості та платоспроможності, проте буде досягнуто більш ефективного використання власного капіталу (за рахунок зростання ефекту фінансового важеля).

Висновки. Отже, задля стабільного фінансового стану підприємства необхідно сформувати раціональну політику управління оборотними активами в поєднанні з управлінням поточними пасивами. Адже вибір джерел фінансування оборотних активів визначає співвідношення між рівнем ефективності використання капіталу та рівнем ризику втрати фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Тому оптимальний вибір комплексної політики управління активами та пасивами, а також знання можливих фінансових наслідків застосування політик різних типів дозволить керівникам підприємства більш обґрунтовано приймати управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Вибір політики комплексного управління. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.fincareer.ru/financial/?Oborotnyi_kapital:Vybor_politiki_kompl_eksного_upravleniya
2. Е.С.Стоянова. Комплексне управління поточними активами та пасивами підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.klerk.ru/boss/articles/314705/>
3. Річна фінансова звітність підприємства ПАТ " Київський мотоциклетний завод " .- [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://smida.gov.ua/>
4. Горемікін Е.І. Складові системи управління оборотними активами [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.iupr.ru/domains_data/files/zurnal_osnovnoy_2_7_2013/goremykina%20E.k%20I..pdf

